

PĚCHOTNÍ ROZHLEDY

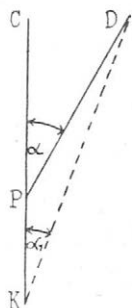
Redaktor: Podplukovník Bobumil Boček.

štábní kapitáni pěch. František Markalous a František Petráček:

Nepřímá střelba z těžkých kulometů.

(Dokončení.)

Pozorované odchylky nárazů od cíle můžeme však snadno přepočítat pro kulomet:

Obr. 33.

$$\alpha : \alpha_1 = PC : KC$$
$$\alpha = \alpha_1 \frac{PC}{KC}$$

Zlomek $\frac{PC}{KC}$ jmenujeme redukčním poměrem. Je to tedy zlomek, v jehož čitateli je vždy dálka pozorovací a ve jmenovateli vždy dálka střelby; jím musíme násobit stranové odchylky zjištěné na pozorovatelně, abychom dostali odchylky příslušející kulometům.

Příklad:

Pozorovací dálka PC . . . 1100 m,
dálka střelby . . . 1650 m,

nárazy pozorovány vpravo od cíle 60 dc.

O kolik musí velitel změnit stranu, aby dostal nárazy do cíle?

Oprava strany = $60 \cdot \frac{1100}{1650} = 39.6$ dc, t. j. asi 40 dc.

Povel: strana 40 více!

Panoramatický a topografický náčrt.

Aby bylo usnadněno pozorování a řízení střelby, opatříme si všude, kde to čas dovolí, panoramatický nebo topografický náčrt. V něm si vyznačíme všechny zjištěné cíle a terénní předměty význačné pro pozorování, nebo ty, u kterých by se cíl mohl později objevit. U cílů si označíme jejich odchylku od HS (kluzavku), vzdálenost a polohový úhel — vše vzhledem ke kulometu.

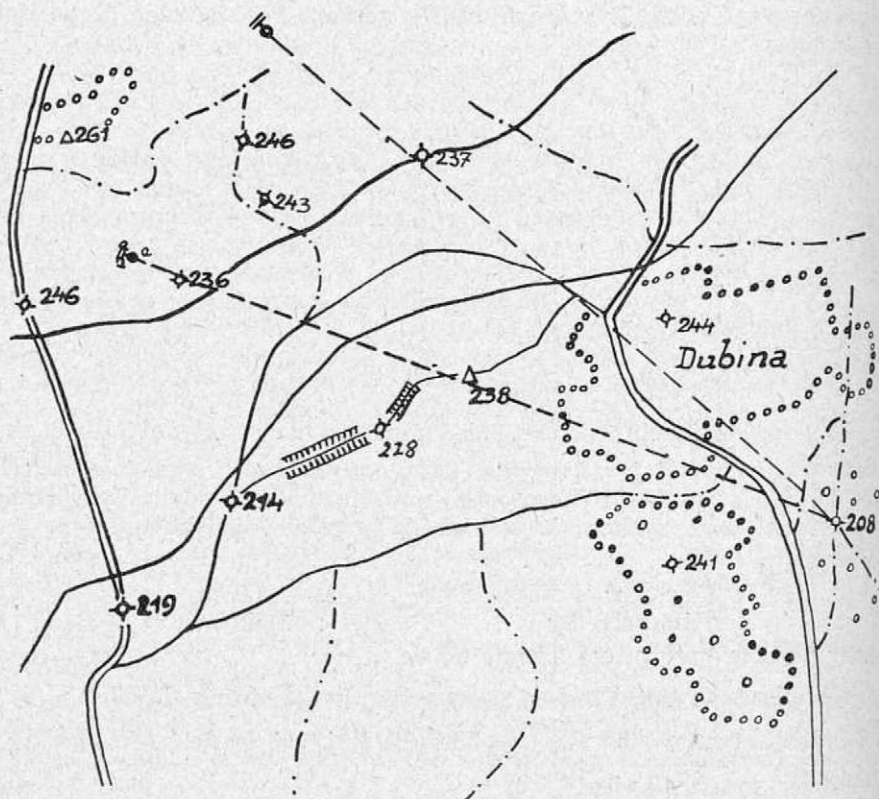
V topografickém náčrtu si zakreslíme neviditelné a hluché prostory. Nemění-li se palebné postavení delší dobu, musí být náčrtek stále doplňován a opravován.

Při vystřídání jinou jednotkou odevzdá velitel všechny výsledky pozorování i náčrt svému nástupci.

Příklad celkové činnosti velitele kulometné čety při nepřímé střelbě.

Taktický předpoklad: viz náčrt.

Nepřítel v obranném postavení na čáře: kóta 246 — kóta 236 — 243 — 237. Zjištěné nepřátelské odpory: kul. družstvo u skupiny stromů 200 m na sev.-záp. od koty 236, další kul. družstvo asi 150 m na sev. od koty 243. Nepřátelská pozorovatelná v prostoru trig. 261.

Přední okraj vlastního hlavního postavení je vyznačen čarou: kóta 211 — kóta 214 — kóta 228 — odtud 200 m na záp. od trig. 238 — kóta 247.

Velitel kulometné rotý záložního praporu, umístěného v prostoru lesíka „Dubina“, dostal rozkaz, aby jednou četou připravil nepřímou rušivou palbu na kulometry zjištěné u skupiny stromů sev.-záp. od koty 236 a na kul. družstvo sev. od koty 243 z jihových. prostoru lesíka Dubiny. Přípravu provést co nejdříve, skončení příprav hlásit.

Velitel čety má k dispozici: měřický stolek, plán 1:25.000, dílcový úhloměr, krabicovou magnet. střelku a průzor. Pro četou dostal její velitel od velitele rotý ještě jeden stolek se střelkou, dílcovým úhloměrem a průzorem. Každý kulomet je opatřen libelou s dílcovým dělením.

Postup práce velitele čety:

1. Velitel čety prostudoval úkol na plánu a zjistil, že cíl ve skupině stromů je na přivráceném svahu, kolem něho jsou pole a vzhledem k suchému počasí a dobré viditelnosti lze očekávat dobré pozorování, zvláště proto, že je podzim a většina polí bude zorána. Tytéž podmínky budou platit i pro cíl 2.

Velitel předvídá pozorovatelnu v prostoru trig. 238 a palebné postavení v prostoru koty 208, kde bude chráněno proti pozemnímu pozorování vysokým lesem a proti vzdušnému pozorování křovisky.

Poněvadž vzdálenost kulomety — pozorovatelná je větší než 1500 m, nestačil by veliteli čety předepsaný telefonní materiál, a proto požádá velitele roty, aby mu přidělil ještě dva hubny kabelu a dva telefonisty.

Na plánu si velitel čety vyznačil průběh předních hranic vlastního obranného postavení. Z převýšené grafické tabulky zjistil přestřelitelnost překážek i vlastních jednotek ve směru střelby s naprostou jistotou, takže nemusí dělat ještě výpočet přestřelitelnosti se zřetelem na povětrnostní vlivy.

Dříve než odešel na obhlídku, vyžádal si od velitele roty, aby mu povětrnostní zpráva byla zaslána do palebného postavení (nejkratší cesta!); odtamtud bude hlášena na pozorovatelnu telefonicky.

2. Obhlídka. Na základě předběžných prací na plánu odebere se velitel čety se svým zástupcem, poddůstojníkem střelby, s oběma veliteli družstev a se spojovacím rojem s materiálem přes předvídaný prostor palebného postavení k pozorovatelně. Četa ve vyčkávacím postavení na jihových. okraji lesa Dubiny.

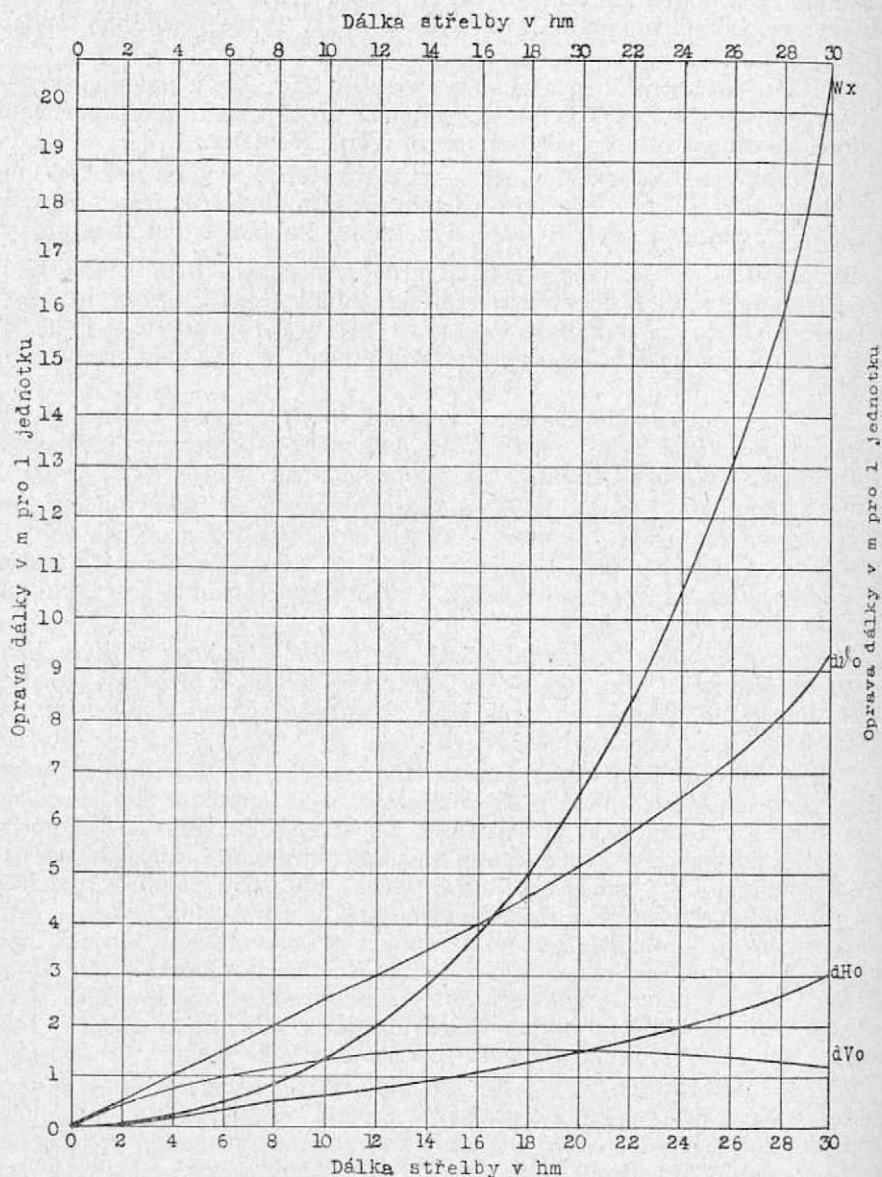
V prostoru paleb. postavení zjistil, že terén je pokryt řídkým křovím, na vyšším než 1.5 m, nepřekážejícím ve výstřelu. Z prostoru pal. postavení není vidět žádné odměrné body, což ostatně velitel čety na základě studia plánu očekával.

Velitel čety se již v pal. postavení rozhodl pro zamíření magnetickým severem, ježto nemá plán deklinován a orientace a deklinace na jiném místě by znamenala ztrátu času. Za stanoviště řídicího kulometu určil vidlici polních cest, vyznačenou na plánu kotou 208, zástupci naznačil v terénu přibližný směr střelby a nařídil mu, aby paleb. stanoviště ostatních kulometů určil a označil sám a jejich rozstupy hlásil ihned, jakmile bude zjednáno telefonické spojení s pozorovatelnou. Kromě toho mu nařídil, aby si na stanovišti řídicího kulometu připravil stolec se střelkou. Jednoho z velitelů družstev odeslal pro připravenou četku. Veliteli spoj. roje dal rozkaz, abyp ostavil stanici v paleb. postavení a vedl dvojitou linku za velitelem čety do prostoru pozorovatelný.

Po příchodu do prostoru trig. 238 vidí velitel čety, že terén je tam se strany k nepříteli velmi přehledný a že jako pozorovatelná pro něho lépe vyhovuje východní okraj úvozu u koty 228 na jih.-záp. od trigonometru, a proto dá veliteli spoj. roje, který následuje asi 300 kroků za ním, znamení, aby stavěl skrytě za ním k úvozu. Proti nepřátelskému pozorování je tam chráněn skupinami stromů a sám má dobré pozorovací podmínky na oba cíle, neboť jsou umístěny v zoráných polích a pozorování bude téměř osné. U cíle 1 (kul. družstvo na sev.-záp. od koty 236) je možno kukátkem rozeznat při střelbě z kulometů výšlehy a dým, prů-

čelí cíle se jeví pod úhlem 27 dc a cíl probíhá šikmo na výstřelnou. Cíl 2 není již tak dobře viditelný, je lépe skryt.

Mezitím zřídil již velitel spoj. roje druhou stanici na pozorovatelně.

3. Práce na pozorovatelně. Poddůstojník střelby připravil stolek s plánem a všechny potřeby. Velitel čtyř identifikoval přesně své stanoviště a spojil je na plánu s oběma cíli, z nichž jako hlavní bod určil cíl západně od 236. (Orientaci stolku provedl podle trig. 261 a trig. 239)

Smrčák, upevnil stolec a potom se průzorem přiloženým na směry cílů přesvědčil o jejich správném určení na plánu.)

Vzhledem k tomu, že stanoviště říd. kulometu je na plánu přesně stanoveno, zjednoduší si velitel čtyři práci tak, že zjišťuje směr střelby přímo pro stanoviště řídícího kulometu: dílcový úhloměr přiloží středem na stanoviště řídícího kulometu a připíchne jej špendlíkem ke stolku. Poté přiloží k průměrové hraně úhloměru magnet. střelku a otáčí ji i úhloměrem tak dlouho, až střelka „zahraje“. Pak vyčte odchylku cíle (HB.), která činí 1180 dc od magnetického severu, a dá telefonicky povel pro zamíření: „Odměrný směr magnetický sever! Odměr 1180 více! Vytýčit! Magnetickým severem rovnoběžně postavit a kolmé rozstupy hlásit!“ (Rovnoběžné postavení magnet. severem nařizuje proto, že je to poměrně rychlé a také nutné, neboť mezi kulometry jsou keře.)

Zatím co zástupce provádí zamíření, připravuje velitel čtyři prvky. Z plánu zjistil pozorovací vzdálenost 1100 m, vzdálenost střelby 2750 m, směr střelby 51, polohový úhel cíle čís. 1: + 14 dc, cíle čís. 2: + 13 dc a vy počítal redukční poměr asi 0.4.

V ý p o č e t p r o s t ř e l b u n a c í l 1 (H B).

V ý p o č e t o p r a v		Oprava metrů		Dílce
		+	—	
a) N á m ě r:				
$dVo + 15 \times$	1'35		2	
$dHo + 10 \times$	2'5	25		
$d\phi o + 4 \times$	7'9		32	
$Wx + 5'6 \times$	15'3		86	
	Součet oprav	+ 25	— 120	
	Celková oprava	— 95		
	Vzdálenost topografická	2750		
	Vzdálenost opravená	2655		231
	Polohový úhel			+ 14
	Doplňková oprava			+ 10
	N á m ě r			255
b) O d m ě r:				
	Derivace			+ 30
	Wz			— 8
	Celková oprava odměru			+ 22

Po zamíření kulometů hlásí zástupce velitele čtyři: „Rozstupy: 1.—2. kul. 36 m, 2.—3. kul. 32 m, 3.—4. kul. 28 m.“ Současně oznamuje veliteli čtyři povětrnostní zprávy, zaslano velitelem roty: teplota + 18 stupňů C, tlak 760 mm, relat. vlhkost 46%, směr větru 22, rychlost 6 m/sek., výška meteorolog. stanice neudána.

Vzhledem k malému průčelí cíle (pozorováno 27 dc, pro kulometry asi 10 dc) rozhodl se velitel čtyři sevřítí vějíř čtyři a střelci celou četou

stejnou délkou, třebaže cíl probíhá šikmo na výstřelnou, neboť 4 úd činí asi 80 m, avšak šířku cíle 10 dc ponechat, osvorkovat, střilet uvolněnými kulomety a odchylky nárazů podle pozorování opravit.

V ý p o č e t p r o s e v ř e n í v ě j í ř e.

	4. kul.	3. kul.	2. kul.	1. kul.
Derivace Wz	+ 22	+ 22	+ 22	+ 22
Sevření vějíře	— 35	— 25	— 13	.
Kluzavka	285 — 295	295 — 305	310 — 320	320 — 330

Velitel čtyř si připravil povel pro střelbu na cíl 1, aniž jej dal četě:

Strana: 1. kulomet 320—330!

2. kulomet 310—320!

3. kulomet 295—305!

4. kulomet 285—295!

Osvorkovat!

Náměr 255! Uvolněným kulometem 100 ran — celá četa pálit!

V ý p o č e t p r o c í l 2.

Stranová odchylka středu cíle 2 od pravého okraje cíle 1, zjištěná na pozorovatelně, 360 dc vpravo. Tato odchylka činí pro kulometry 360×0.4 (red. pom.), t. j. asi 145 dc.

Poněvadž šířka cíle 2 není přesně zjištěna, rozhodl se velitel čtyř počítat se šířkou cíle 50 m, t. j. asi 20 dc, a jako hloubku cíle vzít asi 80 m, což odpovídá 4 úd. Ačkoliv cíl 2 je proti předešlému cíli asi o 25 m blíže, zkrátí velitel úmyslně délku o 50 m. Střelbu chce uskutečnit sevřeným vějířem každého družstva při současném rozsevu u pravého družstva od levého křídla k pravému křídlu cíle, u levého naopak a dvěma délkami s rozdílem 4 úd.

V ý p o č e t s t r a n y.

	4. kul.	3. kul.	2. kul.	1. kul.
Odchylka středu cíle 2 od cíle 1	— 145	— 145	— 145	— 145
Derivace a Wz	+ 22	+ 22	+ 22	+ 22
Sevření vějíře 1. druž. na levý, 2. druž. na pravý okraj cíle	— 45	— 35	— 5	+ 10
Kluzavka (rozsev 20 dc)	130 — 150	140 — 160	170 — 150	185 — 165

V ý p o č e t n á m ě r u.

Opravená délka 1. cíle : 2655 m, odpovídá záměr. úhel 231 dc, délka 2. cíle o 50 m kratší : 2605 m, odpovídá záměr. úhel 214 dc.
 Polohový úhel cíle 2 + 13 dc
 Doplněk. oprava + 9 dc
 Tedy náměr 1. družstva 236 dc
 náměr 2. družstva 261 dc.

(druhé družstvo střílí o 4 úd, t. j. asi 80 m dále, proto náměr bude proti prvnímu družstvu o 25 dc větší : $236 + 25 = 261$ dc).

Povel pro střelbu na cíl 2:

- Strana: 1. kulomet 185—165!
2. kulomet 170—150!
3. kulomet 140—160!
4. kulomet 130—150!

Osvorkovat!

- Náměr: 1. družstvo 236!
2. družstvo 261!

Šířkový rozsev! Pravé družstvo od pravé svorky k levé, levé družstvo od levé svorky k pravé! Celá četa 100 ran! Pomalu pálit!

Příprava skončena. Velitel čtyř hlásí vykonání rozkazu.

Stábní kapitán pěch. Alois Moravec:

Zranitelnost pěchoty a jak ji snížit.

Mnohý čtenář nebude snad souhlasit s nadpisem tohoto pojednání. Namítne, že není vhodné psát jen o zranitelnosti pěšáka, neboť všechny složky armády jsou zranitelné, poněvadž válečná technika dospěla tak daleko, že fronta nebude probíhat jenom v místech, kde budou stát proti sobě nepřátelské pěchoty, nýbrž účinkům nepřátelských zbraní budou vydáni všichni příslušníci armády. Tato námitka jest jistě odůvodněná, neboť každý ví, že nejen příslušníci armády jsou zranitelní, nýbrž letectvem, dalekonosným dělostřelectvem a jinými zbraněmi bude zasahováno i civilní obyvatelstvo hluboko v zápolí. V příští válce budou stát proti sobě ve frontě celé národy.

Přesto jsem si jist tím, že většina čtenářů bude souhlasit se mnou, když řeknu, že je nutno především si všimnout zranitelnosti pěšáka a snažit se ji všemožně zmenšit.

Důvody: Srovnajme ztráty na př. armády francouzské ve válce 1914 až 1918. Tato armáda ztratila 1,500.000 mužů a z toho více než 1,200.000 pěšáků, což je přes 80 % celkového počtu ztrát. Důstojníků padlo 36.000 a z nich bylo více než 29.000 pěšáků. I zde tento poměr činí víc než 80 %. Měla tudíž pěchota francouzská ztráty nesrovnatelně větší, než ostatní složky armády dohromady. Tento poměr ztrát pěchoty proti ztrátám ostatních složek byl přibližně stejný u všech armád.

Cvičební řád, P-I-2, čl. 10 praví: „Pěchota je hlavní zbraň. Plní nej důležitější a nejtěžší úkoly v boji a rozhoduje její tím, že ničí nepřitele, dobývá terény a drží jej proti nepříteli... Podle ní se zakládá boj a činnost ostatních zbraní. Ty jsou určeny k tomu, aby pracovaly v její prospěch...“ V čl. 12 je pak řečeno: „Pěchota velmi podléhá účinku palby, rychle se tělesně a duševně vyčerpává. G-V, čl. 28 praví: „Pěchota je hlavní zbraň, které připadá na bojišti úloha nejtvrďší a nejnamáhavější...“ Pěchota je a zůstane alfou i omegou všech válečných dějů. Výsledek války, buď porážka nebo vítězství, bude záležet tudíž jen na pěchotě. Ona je nejpočetnější složkou armády a jest obrazem národa, protože v sobě zahrnuje všechny jeho sociální třídy a vrstvy.